

N U T A R I M A S

(prijungti prie bylos įrodymus)

Vilnius,

1971 m. lapkričio mėn. 9 d.

Valstybės saugumo komiteto prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos tardymo skyriaus vyresnysis tardytojas kapitonas Pilelis, išnagrinėjęs kaltinamojo Jono LAUCĖS, Kosto s., baudžiamosios bylos Nr. 326 medžiagą, -

N U S T A Č I A U:

1971 m. liepos mėn. 16 d. kaltinamojo Jono LAUCĖS, Kosto s., bute, esančiame Biržuose, kratos metu rasta ir paimta:

1. Du egzemplioriai antitarybinio kūrinio, pavadinto "Žaizdre". Kūrinio autorius Jonas Laucė - slapyvardis - J. Edvidas. Kūrinys atspausdintas rašomąja mašinėle keturiuose tomuose, dviejuose egzemplioriuose (aštuonios knygos).

2. Trečiame kūrinio "Žaizdre" tome tarp 723 ir 724 lapų rastas popieriaus lapelis su užrašytais neigiamomis pastabomis kūrinio atžvilgiu.

3. Dešimt kanceliarinių knygų ir vienas kanceliarinis segtuvas su to paties autoriaus antitarybinio kūrinio "Žaizdre" rankraščiu.

4. Penkiolika plonų mokyklinių sąsiuvinų, kuriuose pieštuku bei rašalu užrašyti įvairaus turinio tekstai. Sąsiuvinuose, kurie sąlyginai sunumeruoti skaičiais nuo 1 iki 9 yra parašyti antitarybinio kūrinio "Žaizdre" juodraščiai. Sąsiuvinuose, pažymėtuose skaičiais 10 ir 11 yra

užrašytas kūrinys, vaizduojantis šeimyninę dramą. Sąsiuvinuose, kurie pažymėti numeriais 12 ir 14 užrašyti vaizdeliai, neturintys aiškos politinės-idėjinės krypties. Sąsiuvinuose, pažymėtuose skaičiais 13 ir 15 užrašytas apsakymas, vaizduojantis ginkluotosios antitarybinės gaujos įvykdytą tarybinio aktyvisto šeimos išžudymą ir antitarybinio turinio anekdotai. Ant 15-to sąsiuvinio viršelio yra užrašas "Tautosaka".

5. Knyga "Lietuvių archyvas. Bolševizmo metai III dalis", Studijų biuro leidinys, išleista Kaune 1942 metais. Knyga yra ištisai antitarybinio šmeižikiško turinio.

6) Leidyklos "Vaga" atsakymas J. Edvidui, datuotas 1969 m. gruodžio 9 d. ir pasirašytas Originaliosios literatūros redakcijos vedėjo S. Sabonio.

7. Iš Vilniaus miesto Centrinio pašto gautas Lietuvos TSR ryšių ministerijos tarnybinis laiškas, adresuotas Valstybės saugumo komitetui prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos. Laiške patalpintas aktas, kuriame nurodoma, kad buvo į JAV siunčiamas laiškas su pažeistu voku ir kadangi laiško adresatas nebuvo nustatytas, laiškas buvo atidarytas. Jame buvo siunčiamas antitarybinio turinio tekstas. Dėl tos priežasties jis buvo persiųstas į Valstybės saugumo komitetą prie LTSR MT.

8. Iš liudytojos Paulinos Biraitės gauti keturi tomiai antitarybinio kūrinio "Žaizdre", kurio pavadinimas šiame egzemplioriuje pakeistas į pavadinimą "Negandų metai". Iš kūrinio teksto matyti, kad jis-pirmas egzempliorius Jono Laucės parašyto antitarybinio turinio kūrinio "Žaizdre".

9. Taip pat iš liudytojos Paulinos Biraitės gautas Jono Laucės rašytas laiškas, adresuotas Biraitei. Laiške Laucė prašo Biraitės, kad ji perskaitytų jo kūrinį ir padarytų kai kurias pastabas dėl kalbos ir stiliaus klaidų.

10. Iš Jono Laucės darbo knygelės, kuri laikoma Biržų II-je vidurinėje mokykloje, elektrografinio aparato "Era"

pagalba, nukopijuoti lapai apie jo darbo keitimą. Be to, iš Jono Laucės asmens bylos tuo pat aparatu nukopijuoti atskiri lapai su Laucės charakteristikomis ir įsakymais, liečiančiais Joną Laucę. Viso 16 lapų.

Kaip nustatyta parengtinio tardymo metu antitarybinio turinio kūrinys "Žaizdre", atspausdintas rašomąją mašinėlę lietuvių kalba keturiuose tomuose trijuose egzemplioriuose (viso 12 knygų), popieriaus lapelis su liudytojo - kunigo Gerardo Dundos neigiamais atsiliepimais kūrinio "Žaizdre" atžvilgiu, 10 kanceliarinių knygų ir vienas kanceliarinis segtuvas, kur patalpinti antitarybinio turinio kūrinio "Žaizdre" rankraščiai, penkiolika mokyklinių sąsiuvinių su įvairiais tekstais bei antitarybinio turinio anekdotais, laiškas, adresuotas Paulinai Biraitėi, laiškas, rašytas Jono Laucės broliui į JAV su antitarybinio kūrinio "Žaizdre" ištrauka, leidyklos "Vaga" atsakymas, adresuotas J. Edvidui - priklauso kaltinamajam šioje baudžiamojoje byloje Jonui L A U C E I.

Apklausus liudytojus, kaltinamąjį Joną LAUCĘ bei atlikus grafinę ekspertizę šioje baudžiamojoje byloje, nustatyta, kad aukščiau išvardinti šiame nutarime dokumentai turi byloje esminę įrodomąją bei charakterizuojančią reikšmę.

Parengtinio tardymo metu taip pat nustatyta, kad mokykliniai sąsiuviniai, sąlyginai pažymėti skaičiais 10 ir 11, 12 ir 14, knyga "Lietuvių archyvas. Bolševizmo metai III dalis" su antitarybinio kūrinio "Žaizdre" parašymu jokio ryšio neturi ir baudžiamojoje byloje reikšmės neturi.

Imdamas dėmėti tai, kas išdėstyta ir vadovaudamasis Lietuvos TSR BPK 90 ir 91 straipsniais, -

N U T A R I A U:

1. Antitarybinio turinio kūrinį "Žaizdre", atspausdintą rašomąją mašinėlę keturiuose tomuose (1127 lapai),

trijuose egzemplioriuose (viso 12 knygų);

2) antitarybinio kūrinio "Žaizdre" rankraščius, patalpintus dešimtyje kanceliarinių knygų ir viename kanceliariniame segtuve;

3) Jono LAUCĖS laišką su antitarybinio kūrinio "Žaizdre" ištrauka, siųstą į Jungtines Amerikos Valstijas Laucės Jono broliui paštu;

4) atskirą popieriaus lapelį, kuriame liudytojas Gerardas Dunda užrašė neigiamą atsiliepimą Jono Laucės antitarybinio kūrinio atžvilgiu;

5) Jono Laucės laišką, adresuotą Paulinai Biraitėi, su prašymu recenzuoti jo kūrinį;

6) mokyklinius sąsiuvinius, pažymėtus skaičiais nuo 1 iki 9, kuriuose užrašyti antitarybinio kūrinio "Žaizdre" juodraščiai;

7) "Vagos" leidyklos atsakymą J. Edvidui -

prijungti prie baudžiamosios bylos Nr. 326 kaip daiktinius įrodymus.

8) Mokyklinius sąsiuvinius, pažymėtus numeriais 13 ir 15 su užrašytu apsakymu apie ginkluotos antitarybinės gaujos dalyvių išžudytą tarybinio aktyvisto šeimą ir antitarybiniais anekdotais;

9) Jono Laucės charakteristikas iš jo asmens bylos ir darbo knygelės lapus, nukopijuotus aparatu "Era" (16 lapų),

prijungti prie baudžiamosios bylos Nr. 326 kaip charakterizuojančią medžiagą.

10) mokyklinius sąsiuvinius, pažymėtus skaičiais 10, 11, 12 ir 14, su užrašais, knygą "Lietuvių archyvas.

Bolševizmo metai. III dalį" -

kaip neturinčius jokios reikšmės šioje baudžia-
mojoje byloje ir kaip beverčius - sunaikinti.

Šio nutarimo nuorašą nusiųsti Lietuvos TSR proku-
rorui.

VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO PRIE LTSR MT
TARDYMO SKYRIAUS VYR. TARDYTOJAS
kapitonas

[Signature]

/V. PILELIS/

SUTINKA:

VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO PRIE LTSR MT
TARDYMO SKYRIAUS VIRŠININKO PAVADUOTOJAS
papulkininkis

[Signature]

/A. JANKEVIČIUS/